

ПАРТІЙНУ РОБОТУ—НА РІВЕНЬ НОВИХ ЗАВДАНЬ

Комуністична партія Радянського Союзу готується до знаменної події в своєму житті — до XX з'їзду. Важливим етапом в підготовці до з'їзду є звітно-виборчі збори первинних організацій.

Днями відбулися звітно-виборчі збори факультетських партійних організацій.

Надрукований в сьогоднішньому номері газети матеріал свідчить про те, що комуністи університету домоглися значних успіхів в поліпшенні партійно-політичної і партійно-організаційної роботи. Партійні організації стали більш вимогливими до комуністів. Підвищилась авангардна роль комуністів в роботі.

Разом з тим, збори, які пройшли під знаком принципової критики і самокритики, викрили серйозні недоліки і накреслили конкретні шляхи їх усунення.

Завтра відбудуться загальноуніверситетські звітно-виборчі збори комуністів. Збори повинні пройти при високій активності комуністів, в умовах широко розгорнутої критики і самокритики і повинні відіграти вирішальну роль в зростанні бойовидатності партійної організації.

Виконуючи історичні рішення липневого Пленуму ЦК КПРС, партійні збори повинні звернути особливу увагу на стан науково-дослідницької роботи кафедр. Колектив вчених університету поширює зв'язки з виробництвом і вносить свій вклад в розвиток промисловості. Однак в цій великій і важливій справі є серйозні недоліки: деякі теми, розроблені кафедрами, недостатньо пов'язані з сучасними вимогами народного господарства; не приділяється потрібної уваги запровадженню закінчених досліджень; до цього часу не ліквідована багатотемність в науковій роботі. На низькому рівні знаходиться науково-дослідницька робота деяких кафедр філологічного факультету. Партійні бюро факультетів недостатньо керують діяльністю колективу вчених в організації допомоги виробництву. Організувати систематичну і дійову допомогу промисловості і сільському господарству — важливіше і почесніше завдання партійної організації університету.

Партійні збори повинні всебічно обговорити засоби поліпшення політико-масової роботи. Недоліком в роботі партійних бюро факультетів є те, що вони недостатньо приділяли уваги організації самостійного навчання комуністів. Не було належного контролю за їх навчанням, їм не надавалась допомога: не читалися лекції, не були організовані консультації.

Неодноразово на партійних зборах приймалися рішення про необхідність поліпшити політико-масову роботу в гуртожитках. Але ці рішення до цього часу не виконані. Партком і партбюро факультетів не приділили цьому питанню належної уваги.

За останні роки значно покращалась учбова робота в університеті. Це підтверджують наслідки весняної екзаменаційної сесії: понад 90% студентів склали екзамен на «добре» і «відмінно». Комуністи займають авангардну роль в навчанні. Однак і тут є серйозні недоліки. Партійні і комсомольські організації факультетів ще не проводять справжньої боротьби за трудову дисципліну. Все ще недостатній контроль з боку учбової частини, деканатів і кафедр за якістю лекцій, семінарських занять. Критика і самокритика в роботі деканатів і кафедр залишається ще не на належному рівні.

Необхідно усунути недоліки в партійно-організаційній роботі. Ще погано налагоджена перевірка виконання рішень, на деяких факультетах (фізико-математичний, філологічний) поверхово, непродумано готувались до партійних зборів. Деякі комуністи відмовлялись від партійних доручень. Є комуністи, що систематично пропускають партійні збори (т.т. Сметанко, Сухоруків та інші).

Інтереси покращання всієї діяльності багатотисячного колективу Харківського державного університету потребують більш швидкої ліквідації вказаних недоліків.

Нема сумніву в тому, що партійна організація університету досягне значного поліпшення учбової, наукової і політико-масової роботи і новими успіхами зустріне наступний XX з'їзд КПРС і XIX з'їзд КП України.

ДО ВІДОМА ДЕЛЕГАТИВ ХІ ЗВІТНО-ВИБОРЧОЇ КОМСОМОЛЬСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ХДУ

ХІ звітно-виборча комсомольська конференція Харківського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету ім. О. М. Горького відбудеться 23 жовтня о 10 годині ранку в приміщенні Актового залу юридичного інституту ім. Л. М. Казановича.

Комітет комсомолу

Пролетарі всіх країн, єднайтесь!

Рік видання XIX

Сталінські КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому і місцевому Харківському ордена Трудового Червоного Прапора державного університету імені О. М. Горького

ПІД ЗНАКОМ ГОСТРОЇ ПРИНЦИПОВОЇ КРИТИКИ НА ЗВІТНО-ВИБОРЧИХ ПАРТІЙНИХ ЗБОРАХ ІСТОРИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

В своїй звітній доповіді секретар партійного бюро — Астахов конкретно і самокритично висвітлює роботу партійного бюро за звітний період. Партійне бюро додержувалося в роботі суворого колегіального принципу керівництва, працювало дружно і згуртовано, намагаючись менше засідати, а більше робити. Все це з'явилося наслідком того, що члени бюро: т.т. Бутенко, Слюсарський, Вельман, Струєв, Мітряєв, Довгопол працювали сумлінно. Партійне бюро будувало свою роботу, враховуючи помилки і недоліки минулого складу бюро і побажання комуністів. Практикувалися відкриті засідання бюро, на яких обговорювалась робота партгрупоргів, звіти окремих комуністів, а також сигнали про неполадки в групах. Так було, наприклад, обговорено становище на IV курсі, де групорг Колодяжний не зміг вирішити завдання, що стояло перед ним. Партійне бюро допомогло партійній групі вивести свій курс з числа відстаючих.

Партійне бюро провело значну роботу по поліпшенню політико-виховної роботи серед студентів.

Не погані успіхи комуністів і в навчанні. Приділяючи основну увагу організації учбового процесу, повсякденно контролюючи якість проведення лекцій, партійне бюро домоглося того, що факультет займає одне з перших місць в університеті за встигаємостю, а комуністи йдуть в авангарді кращих студентів. Доповідач, зупинившись на недоліках в учбовій роботі, вказав, що бюро ще не все зробило для поліпшення викладання, що слаба критика і самокритика на кафедрах, недостатня вимогливість до студентів.

Основним недоліком в учбовій роботі партбюро є те, що як в партійних групах, так і на бюро обговорювались в основному наслідки екзаменів, а в процесі навчання ці питання ставилися не регулярно.

Зупинившись на роботі молодих викладачів, т. Астахов відзначив, що т. т. Шрамко, Мітряєв,

Колісник, Довгопол мають велике навантаження, читають одноразово по 5—6 курсів. Слід уважно віднестись до цих викладачів, по можливості звільнити їх від навантаження і цим попередити поверхове читання лекцій, що мало місце на факультеті, коли доцент Мірошников читав лекції на низькому рівні. Не якісно і на низькому методичному рівні провадить заняття з педагогіки доц. Ткаченко, на лекції якого багато відсутніх і часто трапляються порушення дисципліни.

В науковій роботі факультет має значні успіхи, однак робіт молодих вчених ще немає. Здобний викладач тов. Мітряєв до цього часу ще не захистив дисертації.

За останній час значно активізувалась робота в студентських наукових гуртках. Наукові роботи багатьох студентів, в тому числі комуністів Куца, Шиловцева, Статінова одержали високу оцінку на оглядах. Однак друк студентських робіт ще не організований, нерегулярно випускаються також «Вчені записки» факультету.

Комсомольська організація історичного факультету є однією з сильніших організацій в університеті. Партійне бюро приділяє велику увагу роботі комсомольської організації, однак, на жаль, секретар партбюро лише мимохідь зупинився на роботі бюро по керівництву комсомольською організацією, хоча в роботі її є ряд недоліків, які треба було не замсвчувати.

Доповідь секретаря партійного бюро викликала жваві дебати. Виступаючі товариші відзначили позитивні сторони роботи бюро, відмітили, що партійна організація справила за завданнями, поставленими перед комуністами факультету в справі виховання знаючого, відданого батьківщині викладача історії.

В своєму виступі тов. Статінов зупинився на діяльності профбюро факультету, яке досі працює погано. Але чомусь цей факт проходить повз увагу партійного бюро.

Доц. Шрамко розповів комуністам, як колектив факультету справлявся з роботою в колгоспах. Він відзначив, що комуністи в основному з'явилися прикладом сумлінного ставлення до праці. Однак мали місце випадки недбалого ставлення до своїх обов'язків. Так, комуніст Токмачов уїхав з колгоспу без дозволу, погано працював студент-комуніст т. Попов. Тов. Колодяжний звернув увагу партійної організації на недостатню роботу з молодими комуністами. Внаслідок цього кандидат в члени КПРС т. Сургай не був підготовлений до прийому в члени комуністичної партії і був виключений з числа кандидатів, а комуніст Дикий не справився з обов'язком редактора факультетської стінної газети «Історик», за що був знятий з цієї посади.

Справедливий критиці піддав партбюро тов. Цуманенко. Партійне бюро ще слабо реагує на виступи комуністів, не прислухається до потреб студентів. Члени партбюро мало турбувались про поліпшення побуту, деякі з них рідко бували в гуртожитках.

Секретар КСМ бюро т. Куц відзначив, що окремі комуністи у своїй діяльності не опираються на комсомольців, а просто диктують їм, чим зменшують їх ініціативу і знімають з комсомольців відповідальність за доручену справу.

Декан факультету доц. Слюсарський відзначив недоліки в учбовій роботі. На факультеті є ще люди, які не хочуть вчитися, їх перетягають з курсу на курс, громадські ж організації не займаються вихованням цих студентів. Ще слабо розвинене товариство, колектив часто не реагує на неуспіх товаришів. Багато розмов про політико-виховну роботу, але провадиться вона недостатньо, на факультеті відсутня наочна агітація, хоча для цього є сили і вміння.

В своєму рішенні партійні збори розробили план усунення відзначених недоліків і накреслили міроприємства по поліпшенню роботи партійної організації.

М. МОСКОВИЧ.

КОМУНІСТИ ЕКОНОМФАКУ ОБГОВОРИЛИ РОБОТУ ПАРТІЙНОГО БЮРО

Звітно-виборчі збори партійної організації економічного факультету відбулися ще в вересні цього року.

В своїй звітній доповіді секретар партбюро т. Билков відзначив, що за звітний період партійна організація факультету організовано зміцнилася, багато зробила для поліпшення учбової і виховної роботи на факультеті. Підвищилась активність комуністів в громадському житті факультету. Покращалась робота партійних груп, особливо на курсах. Партійна організація багато зробила для поліпшення роботи комсомольської і профспілкової організації. Зміцнився зв'язок факультету з виробництвом.

Але поряд з досягнутими успіхами в роботі партійної організації є також істотні недоліки. Не завжди партійне бюро конкретно і оперативно керує роботою партійної організації. Партійні групи не грають ще головної ролі в житті курсів і кафедр. Великі недоліки є і в шефській роботі,

особливо по лінії проведення лекційної пропаганди в підшефних колгоспах.

В своїх виступах комуністи поділово обговорили роботу партійного бюро, піддали критиці недоліки в його роботі. Комуніст тов. Милітицька критикувала партійне бюро та його секретаря тов. Билкова за недостатнє, неконкретне керівництво роботою партійних груп. Тов. Милітицька закликала приділити найсерйознішу увагу роботі партійних груп, бо від їх діяльності багато в чому залежить стан учбової, наукової і виховної роботи на курсах і кафедрах.

Товаришем Бордашевським та іншими комуністами вказувалося на недостатнє залучення їх до громадської роботи. Тов. Бордашевський вказав також на недостатню участь комуністів в роботі факультетської стінної преси. Дуже мало пишуть комуністи про життя факультету і в університетській багатотиражці «Сталінські кадри». Велике місце у

виступі т. Бордашевського посіло питання про необхідність посилення роботи партійної організації серед випускників-п'ятикурсників.

Ряд комуністів — т.т. Попов, Терехов, Мірер та інші вказали на недоліки, що мали місце в шефській роботі факультету. З метою зміцнення зв'язку з виробництвом і поліпшення шефської роботи комуністами були запропоновані конкретні міроприємства по наближенню тематики дипломних і наукових робіт до потреб народного господарства, посиленню виробничої допомоги колгоспам, збільшенню кількості і підняття якості лекцій, що читаються в підшефних колгоспах.

Звітно-виборчі партійні збори економічного факультету пройшли в умовах критичного і ділового обговорення роботи партійного бюро, висунули ряд конкретних міроприємств по дальшому поліпшенню роботи партійної організації.

В. КАНАЄВ.

НЕВПИННО ПОЛІПШУВАТИ РОБОТУ ПАРТІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

РІШУЧЕ ПОДОЛАТИ НЕДОЛІКИ

ВИЩЕ РІВЕНЬ ПАРТІЙНОЇ ОСВІТИ

11-го жовтня 1955 р. відбулися звітно-виборчі партійні збори на хімічному факультеті ХДУ. З доповіддю про роботу партбюро за звітний період виступив секретар парторганізації факультету тов. Левицький.

Поряд з позитивними сторонами тов. Левицький зупинився і на недоліках в роботі партійної організації. Він сказав, що партбюро не інформувало збори про виконання рішень бюро і зборів, відкриті партійні збори не завжди проходили при достатній активності комуністів. Партійні збори, що обговорювали звіт про роботу комсомольського бюро пройшли при дуже низькій активності комуністів.

Мали місце недоліки і в агітаційно-пропагандистській роботі. 14 комуністів самостійно вивчали марксистсько-ленінську теорію. Перевірка показала, що систематичного політнавчання у них не було. Лекції з курсу політичної економії і лекції з політосвіти з-за поганого відвідування були припинені. На теоретичній конференції професорсько-викладацького складу і студентів, присвяченій 50-річчю першої російської революції ніяких виступів не було. Явка студентів на лекції, які читаються членами лекторія недостатня. Ці недоліки пояснюються серйозними

помилками в організаційній роботі партійної організації.

Є недоліки і в галузі науково-дослідницької роботи. Мало запроваджено у виробництво наукових робіт, недостатня кількість договорів, заключених з підприємствами.

В дебатах по доповіді виступило 10 чоловік.

Комуніст Новаковський заявив, що теперішній склад партбюро гірше, ніж попередній. Великим недоліком є формалізм в проведенні політнавчання і в рішенні інших питань.

Тов. Палатнік та Ізмайлов в своїх виступах критикували погану роботу видавництва, вказували на необхідність мати на факультеті свою майстерню і свого механіка для виготовлення приладів, необхідних як для наукової роботи так і для студентів. Тов. Ізмайлов піддав критиці формалізм, що має місце при складанні тематичної наукової роботи, вказав на погане оснащення факультетів приладами. Т.т. Ізмайлов і Давидов підкреслили в своїх виступах, що зв'язок наукової роботи з виробництвом 2—3 роки тому був кращим і що його необхідно встановити.

Тов. Воловик в своєму виступі критикував стан агітаційно-масової роботи на факультеті як серед професорсько-викладацького скла-

ду, так і серед студентів. Він говорив про необхідність створення системи теоретичних семінарів на факультеті і більш широке залучення викладачів до проведення політгодин зі студентами. Тов. Воловик також критикував партбюро за недостатню роботу по вихованню комуністів, за погану участь у роботі товариства по розповсюдженню політичних і наукових знань.

Збори відзначили позитивні сторони в роботі партбюро, викрили недоліки в роботі з питань політико-виховної і наукової діяльності, піддали критиці формалізм у рішенні окремих питань і недостатність організаційної роботи. Однак треба визнати, що збори не приділили достатньої уваги аналізу успіхів і недоліків в галузі учбової роботи студентів, не завжди вкривали причини недоліків роботи комсомольського бюро і профбюро, а також недисциплінованості окремих студентів, і навпаки — приділили багато уваги питанням, які можна було б вирішити в робочому порядку.

Новому складу партбюро необхідно приділити серйозну увагу організаційній, політико-виховній і учбовій роботі на факультеті, вихованню комуністів та зміцненню зв'язку наукової роботи з виробництвом.

М. АГЕЕВ

ЗВІТНО-ВИБОРЧІ ЗБОРИ ПАРТОРГАНІЗАЦІЇ ЦЕНТРАЛЬНОГО АПАРАТУ

Комуністи центрального апарату завжди з великим задоволенням відвідують свої загальні збори, тому і в цей день всі з'явилися навіть раніше призначеного часу, щоб заслухати звіт свого партбюро.

Обговорення роботи проходило жваво, висловилося 12 чоловік. Проведену роботу визнали задовільною. Проте, у своїх промовах комуністи критично відмітили

і недоліки. Це — недостатня кількість зборів, слабкий контроль за виконанням своїх рішень і самостійним партнавчанням, недостатнє керівництво парторганізацією.

Робота парторганізації центрального апарату ускладнюється тим, що вона об'єднує декілька самостійно працюючих великих груп, як центрально-управлінський апарат, видавництво, друкарня, дпровуз і господарча частина. Тому

особливо необхідно посилити роботу парторганізації, посилити керівництво профбюро в усіх цих групах, частіше проводити виробничі наради по відділах, поліпшити політико-виховну і культурномасову роботу.

Намічені міроприємства з урахуванням запитів колективів — спрямовані на краще виконання поставлених перед кожним відділом завдань.

В. ОСИПОВА.

НА ЗБОРАХ У ГЕОГРАФІВ

12 жовтня 1955 р. на географічному факультеті пройшли звітно-виборчі партзбори. Зі звітною доповіддю виступив секретар парторганізації тов. Нікітін.

Після доповіді розгорнулися дебати, в яких взяли участь майже всі комуністи, присутні на зборах.

Комуніст тов. Тринілець в своєму виступі зупинився на стані академічної встигаємості і дисципліни студентів, відзначивши, що встигаємість на факультеті значно зросла порівняно з мину-

лим навчальним роком. Однак це є випадки, коли студенти не серйозно ставляться до занять, наслідком чого з'явилася академічна заборгованість у 6 студентів.

Ще не ліквідовані пропуски лекцій без поважних причин, на що партійна і комсомольська організація, викладацький склад реагують недостатньо.

Поліпшенням трудової дисципліни займається в основному ще деканат. Правильно відзначив комуніст Т. П'ятигорський, що партійна і комсомольська організація

повинні приділяти повсякденну увагу і постійно турбуватися про виховання і прищеплювання культурних звичок студентам — майбутнім педагогам, вихователям нашого підрастаючого покоління.

Комуністи Чорномаз і Бабич розповіли про роботу студентів географічного факультету в колгоспах, відзначивши, що студенти комуністи і комсомольці сумлінно ставились до роботи по наданню допомоги колгоспам.

Р. БАБАКІНА,
О. БОЙКО.

НЕ ЗАСПОКОЮВАТИСЯ НА ДОСЯГНУТОМУ

Звітно-виборчі партзбори біологічного факультету пройшли при високій активності комуністів. В обговоренні звітною доповіддю секретар партбюро тов. Кудкоцева взяло участь 13 комуністів.

Партійні збори відзначили, що за звітний період партбюро і в цілому парторганізація багато зробили для подальшого поліпшення учбової, науково-дослідницької і політико-виховної роботи на факультеті.

В учбовій роботі серйозна увага приділялася підвищенню якості учбового процесу. На початку учбового року програми і робочі плани по загальних курсах і спецкурсах були переглянуті в світлі рішень останніх Пленумів ЦК КПРС. В них були внесені доповнення, що витікають з рішень партії і уряду з питань крутого піднесення сільського господарства СРСР і підвищення матеріального добробуту радянського народу. Програми і робочі плани були обговорені на засіданнях кафедр і вченої ради факультету. В лекціях широко висвітлюються досягнення мічуринської біології і сільськогосподар-

ського виробництва, що демонструються на ВСГВ, приділяється велика увага питанням науково-атеїстичної пропаганди. В 1954—55 учбовому році на кафедрах було обговорено понад 30 текстів лекцій, практикувалося взаємодивидання лекцій і практичних занять з обговоренням їх на засіданнях кафедр.

Серйозні успіхи на факультеті досягнуті в науково-дослідницькій роботі і в наданні допомоги сільськогосподарському виробництву.

Наукова тематика кафедр і відділів БІНа спрямована на рішення актуальних проблем мічуринської біології і павловської фізіології з врахуванням запитів сільськогосподарського виробництва і медицини.

В 1955 р. розробляється 55 науково-дослідницьких тем. До кінця року буде закінчена підготовка до захисту 6 кандидатських і 1 докторської дисертації. За звітний період вийшло в світ 2 збірники «Наукових записок», понад 20 наукових статей, 1 монографія; 3 монографії зараз знаходяться в друку.

Ряд тем, які виконуються вченими факультету пов'язаний з запитом практики. Співробітники кафедри вищих рослин, фітопатології, ентомології і зоології хре-

бетних беруть участь у виконанні теми, пов'язаної з приміненням системи обробки ґрунту за методом Мальцева. Тема ця виконується в колгоспі ім. Молотова, Балаклійського району. В цьому ж колгоспі відділ екології БІНа провадить вивчення і розробляє міроприємства по боротьбі з немотодами та іншими шкідливими овочевих культур і картоплі.

Кафедра гідробіології успішно провадить роботу по акліматизації і розведенню риб у прудах, а ботаніки провадять роботу по вивченню фауни і флори у зв'язку з полізахисними лісонасадженнями.

Студенти й професорсько-викладацький склад надають безпосередню допомогу колгоспному виробництву. В колгоспі ім. Молотова була організована виставка по кукурудзі, обслуговувати поля колгоспів на території Куп'янської і Сеньківської МТС на зараження посівів клопом-черепашкою. В 115 колгоспах Сумської і Полтавської областей на протязі місяця інструкторами і організаторами боротьби з буряковими довгоносами працювали студенти 3-го і 4-го курсів. В наданні практичної допомоги колгоспам активну участь брали викладачі кому-

Новий учбовий рік у вузах нашої країни, в тому числі і початок занять в системі партійної освіти, розгортається в умовах міцного політичного і виробничого підйому трудящих, викликаного історичними рішеннями літнього Пленуму ЦК КПРС, в умовах всенародного соціалістичного змагання на честь XX з'їзду партії.

Партійна організація університету організувала в цьому учбовому році, враховуючи бажання комуністів, теоретичні семінари для професорсько-викладацького складу, в яких будуть вивчатися актуальні проблеми з теорії марксистсько-ленінської теорії Комуністичної партії Радянського Союзу. Важливе місце у всій роботі сітки партійної освіти буде посідає пропаганда рішень літнього Пленуму ЦК КПРС та інших рішень партії і Радянського уряду.

Партійний комітет виділив і затвердив керівниками теоретичних семінарів викладачів кафедр марксистсько-ленінської, політичної економії, діалектичного і історичного матеріалізму.

Мета семінарів — надати дійсну допомогу професорсько-викладацькому складу у творчому вивченні теорії марксистсько-ленінської теорії самостійній роботі над першоджерелами.

Необхідно, щоб самостійна робота кожного комуніста провадилася в нерозривному зв'язку з життям університету, факультету, курсу, групи.

Керівники теоретичних семінарів, виділені консультанти при партійному комітеті, кабінети соціально-економічних кафедр повинні надавати систематичну і різнобічну допомогу товаришам, що самостійно підвищують свій ідейно-теоретичний рівень.

Необхідно організувати читання лекцій і доповідей з важливіших питань марксистсько-ленінської теорії, більш повно задовольняти зростаючі вимоги комуністів.

Керівники теоретичних семінарів повинні надавати комуністам допомогу у виборі предмета, кола питань, літератури для самостійного вивчення.

Факультетським партійним організаціям, як і всій парторганізації університету, необхідно домогтися такого стану, щоб товариші, які вирішили вивчати теорію самостійно, систематично працювали над підвищенням своїх знань в галузі марксистсько-ленінської теорії. Кожен комуніст повинен самостійно, на свій погляд, вибрати форми і метод вивчення теорії марксистсько-ленінської, пам'ятаючи, однак, що статут КПРС зобов'язує члена партії систематично, працювати над підвищенням своєї свідомості, над творчим засвоєнням основ марксистсько-ленінської теорії.

Треба рішуче покінути з таким нетерпимим ставленням, коли окремі комуністи, що обрали форму самостійного навчання, місяцями не беруться за книгу, не цікавляться лекціями, не беруть участі в семінарах, співбесідах та інших міроприємствах. Такі комуністи є у всіх первинних організаціях. Партійні бюро факультетів і партком університету мало обговорювали питання керівництва партійною освітою, а партійні організації економічного, фізико-математичного, хімічного, географічного, геологічного факультетів жодного разу не обговорили на засіданнях бюро стан партійного навчання комуністів своїх організацій. В первинних організаціях хімічного, економічного, історичного, географічного факультетів не читались лекції, не провадились семінари по обміну досвідом. Не надавалась достатня і ділова допомога самостійно вивчаючим марксистсько-ленінську теорію.

Деякі слухачі вечірнього університету не бачать ставляться до вивчення марксистсько-ленінської теорії як до чужого. Часто пропускають лекції та семінари, займаються т.т. Оханою, Борзенко, Дороховою, Зубрицьким та ін. Пора вже покінути з таким становищем.

Керівники теоретичних семінарів повинні розробити конкретні плани роботи, розгорнути своєчасну консультативну роботу.

Частина комуністів бажає підвищувати свої політичні знання в гуртках і політшколах. Партійні організації, в яких існують такі гуртки, не повинні послабляти своєї уваги до роботи гуртків, не повинні пускати її на самоплив.

Завдання партійних організацій полягають у тому, щоб забезпечити подальше підвищення ідейного рівня пропагандистської роботи.

Стійна преса і багатотиражка повинні взяти під свій неослабний контроль роботу теоретичних семінарів і гуртків, своєчасно і сміливо викривати недоліки.

Система партійної освіти в університеті повинна грати важливішу роль в підвищенні ідейно-теоретичного рівня комуністів, в піднятті всієї учбово-методичної, науково-дослідницької і політико-виховної роботи на новий, більш високій ступінь.

О. ПРОТОПОВ
член парткому.

сти т.т. Божко, Кудкоцев, Шевченко, Ярошенко, Лісєцький, Тімашов, Шкорбатов, Шерешевська, Ладигіна та інші.

В 1955 р. студенти і співробітники факультету надали велику допомогу колгоспам у вирощуванні кукурудзи, буряків і в збиранні урожаю. Всього на допомогу колгоспам було витрачено 12.250 людино-днів. Надаючи допомогу колгоспному виробництву, студенти набули ряд необхідних для майбутніх вчителів практичних навичок по вирощуванню, догляду за посівами і збиранню урожаю сільськогосподарських культур.

Тов. Нікітін в своєму виступі відзначив, що партбюро могло б більш глибоко займатися і більш кваліфіковано вирішувати питання науково-дослідницької роботи. Він вказав, що кафедри зоології, хребетних, ентомології і вищих рослин багато років ведуть роботу по дослідженню фауни полізахисних лісонасаджень. На цю тему витрачено багато державних коштів, однак ще досі одержані дані повністю не узагальнені. У нас дуже мало видається монографій, які узагальнюють наслідки багаторічних досліджень.

Тов. Шкорбатов вказав, що на факультеті була недостатньо розгорнута теоретична робота. Мало було проведено творчих диспутів доповідей, лекцій з питань мічу-

рінської біології, павловської фізіології і майже зовсім не було доповідей вчених факультету, в яких би висвітлювались наслідки власних досліджень.

Комуністи т.т. Воловик і Біляєв піддали критиці роботу партбюро по керівництву комсомольською організацією. Вони відзначили, що вся комсомольська робота була віддана на «відкуп» члену партбюро т. Матвієнко. Партбюро недостатньо надавало допомогу комсомольській організації. Член партбюро тов. Шерешевська замість ділової і конкретної допомоги комсомольській організації користувалася методом окрику і адміністрування.

Комуніст тов. Фесенко критикував бюро за недостатню допомогу в роботі партгруппи п'ятого курсу. Член партії тов. Прокопенко, хворобливо реагуючи на критику його недоліків, своєю поведінкою створив ненормальні взаємовідносини з комуністами партгруппи. Це заважає в роботі, однак партбюро до цього часу не вжило необхідних заходів до поліпшення роботи партгруппи п'ятого курсу.

Партійні збори відзначили і цілий ряд інших недоліків в роботі партбюро і прийняли рішення, спрямоване на усунення недоліків і на подальше поліпшення організаційно-партійної і партійно-політичної роботи.

І. МАНАКОВ.

ЗРОБЛЕНО ВЕЛИКУ, КОРИСНУ СПРАВУ

ЗАСЛУЖЕНА ПОДЯКА

За період з 10 вересня по 6 жовтня студенти геологічного, біологічного, філологічного та факультету іноземних мов, працюючи в 22 колгоспах Приморського району, надали велику допомогу трудівникам сільського господарства у збиранні кукурудзи. Вони зібрали в цілому по району кукурудзу з площі 2924 га.

Студенти ХДУ виявили виключно свідоме і сумлінне ставлення до праці, показали зразки високої трудової дисципліни, а також виявили ясне розуміння відповідальності завдання, яке було перед ними поставлено.

Вся робота провадилася під лозунгом соціалістичного змагання на честь XX з'їзду КПРС, що наближається. Всі студенти виконували встановлені норми денного виробітку.

Крім основної роботи по збиранню кукурудзи студенти виконували і іншу роботу як-то: перевірка, сортування, навантаження і перевозка кукурудзи.

За час роботи в районі студенти ХДУ брали активну участь в громадсько-політичному житті колгоспів, виступали з лекціями на політичні і наукові теми, надавали допомогу у підготовці до районної сільськогосподарської виставки, провадили спільні комсомольсько-молодіжні вечори з колгоспниками і організовували літературні диспути.

Високу оцінку з боку районної громадськості одержали виступи агіткультбригади ХДУ.

Колектив викладачів і студентів у складі 1150 чоловік за час роботи в колгоспах району завоював заслужену подяку з боку колгоспників.

Голова Виконкому Райради депутатів трудящих

А. СОЛОНСЬКИЙ

Секретар РК КПУ

Н. БАЛУТА

Нагорода за хорошу працю

Наслідки роботи (які нещодавно підбиті) показують, що краще всіх працювали: студенти 2-го українського (керівники Пучковська, Харченко, Остроушко), студенти 1-го російського (керівники тт. Сіренко і Ліменко), 3-й український курс (керівники тт. Булашенко, Ніколенський). Працю на полях вони сумішали з великою політико-масовою роботою.

Студентам 2-го українського правління колгоспу і парторганізації вручила перехідний червоний прапор, а студентам 1-го російського — вимпел кращої ланки.

Доц. В. КНЕЙЧЕР.

З великим натхненням працювали на протязі місяця студенти і викладачі ХДУ на полях Запоріжжя. За цей час вони надали велику допомогу трудівникам сільського господарства. В колгоспах Приазовського району трудилося понад 1200 студентів і викладачів. Всього вони убрали біля 5 тисяч га кукурудзи. На полях Михайлівського району студентами ХДУ вироблено 19550 трудоднів. В Приморському районі університетська молодь убрала 2924 га ку-

курудзи, що в середньому складає по 3 га на чоловіка.

Крім трудової допомоги викладачі та студенти ХДУ провадили в колгоспах та радгоспах Запоріжжя значну культурно-масову та політико-виховну роботу. Провалилися лекції та бесіди на різноманітні теми, практикувалося читання газет на полях. Університетська агіткультбригада дала для колгоспників 33 концерти, які користувалися великим успіхом.

Приємно знов пройтися по вулицях рідного Харкова.

Фото А. Кузіна.

З ВІДЗІВІВ КОЛГОСПНИКІВ

Студенти ХДУ (група Р-11 та група Р-44) працювали в колгоспі ім. Сталіна Михайлівського району. За час перебування в колгоспі ними вироблено 1305—88 трудоднів.

Правління колгоспу за велику допомогу у збиранні овочів та кукурудзи виносить подяку колективу студентів і преміює обидві групи грошми в сумі 4000 карбованців.

Голова колгоспу ДОН

Під час праці в колгоспі ім. Куйбишева Приморського району студенти 3-го курсу геологічного факультету виявили розуміння важливості завдань, які були перед ними поставлені і чесно і сумлінно віднеслися до збирання урожаю, виконуючи і перевищуючи норми денного виробітку. Поряд з виконанням основної своєї роботи студенти брали участь в громадському житті колгоспу, провадили читання газет в полі, оформляли приміщення колгоспного клубу, виготовляли експонати на районну сільськогосподарську виставку.

Голова колгоспу КАЛІНІЧЕНКО

Студенти 3-го курсу українського відділення, під час роботи в колгоспі ім. Сталіна зібрали кукурудзу з площі 210 га, наламали 340 т. початків. До роботи всі студенти ставилися сумлінно. Слід відзначити роботу таких товаришів, як Светлічна, Резнік, Калашнік, Журба, Шульга та інших, які заслуговують подяку.

Голова колгоспу ПОНОМАРЕНКО

Студенти першого курсу фізико-математичного факультету працювали в колгоспі ім. Молотова, Приазовського району на збиранні кукурудзи. Працювали всі дуже добре, навіть надавали допомогу в нічний час по відвантаженню зерна з току в амбар. Старший тов. Кекія багато зробив для хорошої організації праці в групі, займався читанням газет колгоспникам і студентам. Правління колгоспу за хороше виконання робіт виносить студентам подяку і просить керівництво університету відзначити в наказі цих товаришів.

Голова колгоспу КОНОРІН

ДРУЖНА РОБОТА — ХОРОШІ НАСЛІДКИ

Людно було цього місяця на колгоспних ланах України. Серед тисяч студентів скромно робила свою справу в колгоспі «Більшовик» перша група 3-го курсу хімічного факультету. Наслідки роботи цієї групи такі: виламано, очищено і знесено в купи 1112 ц. кукурудзяних початків з площі 60 га, за що нараховано 812 трудоднів. В середньому щоденно кожний студент виробляв 1,8—1,9 трудоднів (при існуючій нормі 1,5 трудодня).

Систематично перевищували денне завдання В. Нікітченко, З. Ковальова, І. Індік, В. Куйко, Л. Воронова, Т. Агарова та багато інших. Приємно відзначити що в групі дуже розвинене почуття товариства. Так, Ю. Ітаров, В. Сисун та інші закінчивши свою роботу допомагали товаришам, які втомилися або кому «не повезло» (попався дуже урожайний рядок). Більше всіх доводилося працювати Р. Усенку та В. Красношеку, які чергували на кухні. Але зато їжа наша була завжди смачною і різноманітною.

Доцент хімічного факультету Л. АДАМОВИЧ.

Праця в колгоспі зміцнила нашу дружбу

Перший курс геологічного факультету працював в колгоспі ім. Кірова. Перед кожним студентом було поставлене завдання — убрати за місяць поле кукурудзи розміром в 6 га. Наша бригада — гідрогеологи систематично виконувала і перевищувала свою норму. Середня денна виробка кожного студента була 0,22—0,25 га, а бригади в цілому — 5,5—5,6 га. За два тижні роботи бригада зібрала урожай кукурудзи з площі 75 га. Ми жили однією дружною сім'єю. Разом працювали, разом ходили в колгоспний клуб ввечері. Не занепаало у нас в бригаді і громадсько-політичне життя: регулярно випускалася польова стінгазета, провадилися політінформації і бесіди. Всі разом їздили на сільськогосподарську виставку у Ногайськ, а також провели кілька походів до Азовського моря.

Спільна робота в колгоспі загартувала нас, зблизила один з одним, ще раз показала велику силу колективу. Немає сумніву, що ця поїздка принесла величезну користь не тільки сільському господарству, але й нам, студентам.

М. НІСНЕВИЧ, студ. I курсу геологічного факультету.

НА ПОЛЬОВИХ РОБОТАХ

(Продовження. Початок див. в № 27)

На Азовському морі

Пройшов тиждень напруженої праці, комсомольські ланки домоглися перших успіхів. В нагороду за хорошу роботу у неділю погожим ранком нас відправляють машинами в місто Осипенко, що стоїть на Азовському морі.

Швидко летить машина, все ближче місто. Всі нетерпляче вглядаються в далечини. Першим побачив море Ваня Надточий і радісно повідомив про це останніх. Через півгодини ми вже на пляжі. День видався чудовий, сонячний. Ми поспішаємо поплавати, сфотографуватися, відпочити на березі і помилуватися чудовою панорамою моря, кораблями, що стоять на рейді. Хтось мимоволі згадує чудові полотна Айвазовського,

що так правдиво зобразив морські простори.

Ознайомившись з містом Осипенко, ми поїхали в Ногайськ на районну сільськогосподарську виставку. Поїздка була дуже цікава і надовго залишиться в нашій пам'яті.

Зустріч з сільською молоддю

В суботу ввечері в сільському клубі відбулася зустріч студентів четвертого курсу російського відділення з молоддю села Юр'івка. Люда Третьякова коротко розповіла присутнім про наш університет, про навчання. Ми поділилися враженнями про колгосп, просто і щиро пояснили селянам, що, ціл-

ком можливо, через 2—3 роки ми, майбутні вчителі, приїдемо працювати сюди, в Юр'івку, де скоро відкриється школа-десятирічка.

Тепло зустріли присутні наш концерт. Після концерту молодь співала, танцювала. Почувалося, що зустрілися справжні друзі, яких зріднилася загальна праця, загальні прагнення.

Перші підсумки

28 вересня закінчила свій масив розміром 57 га бригада С. Кузіна (групи «Б» і «В»). Комсомольці домоглися виконання норми. Врожайність на цьому масиві досягла 36 центнерів з гектара. В середньому кожний комсомолець здавав по 5—6 центнерів очищених кукурудзяних початків в день.

Злагоджено і дружно працювала третя ланка (ланкова Ю. Войцеховська). Дівчата нерідко виконували свою норму раніш і завжди

допомагали іншим ланкам. Дружба часто полегшувала труднощі, підтримувала бадьорий настрій.

30 вересня дві бригади, які з'єдналися, (бригадири Зимодро і Кузін) закінчили другий масив в 66 гектарів.

Комсомольці IV курсу російського відділення філологічного факультету на протязі всього періода роботи в колгоспі ім. Шверніка виконували норми в 20 сотих гектара на чоловіка. Таких показників ми домоглися завдяки комсомольській дружбі, згуртованості та дисциплінованості. Велику роль в цьому відіграв наш керівник М. Ю. Епштейн, бригадири Саша Кузін та Сергій Зимодро. Наших темпів та показників ми вирішили не знижати до закінчення польових робіт.

О. ІВАНІЦЬКА, студентка IV курсу філологічного факультету.

На фото: Студентки вивозять кукурудзу.

Фото А. Кузіна.

«СТАЛІНСЬКІ КАДРИ»

18 жовтня 1955 р. Стор. 3.

Моряки бажають нам нових успіхів

З 1949 року підтримується тісний зв'язок студентського і професорсько-викладацького колективу університету з моряками Чорноморського флоту, над одним з кораблів якого взяв шефство університет. Одним з проявів цієї дружби студентів і вчених з моряками є взаємний обмін делегаціями.

Нещодавно в університеті гостила делегація воєнних моряків, яка складалася з 17 чоловік. Гостей розмістили в гуртожитку в новому корпусі університету.

28 вересня делегація була прийнята проректором університету тов. Махінко, який розповів морякам про славу 150-річчю історії університету, про успіхи в

навчанні і трудовій діяльності університетського колективу у поточному році. Гості ознайомилися з виставками про історію університету та 300-річчю ювілей Харкова, побували в книгозбірнях і кімнаті рідкої книги ЦНБ, оглянули археологічний і зоологічний музеї університету.

В бесіді з кореспондентом «Сталінських кадрів» керівник делегації В. Д. Резніченко від імені моряків побажав студентству університету відмінного навчання і нових успіхів в трудовій діяльності по наданню шефської допомоги колгоспному селу.

Делегація пробула в Харкові кілька днів.

О. ПЕТРЕНКО.

Беріть участь у художній самодіяльності

Студенти Харківського орденоносного Університету зі свіжими силами приступили до нового 1955—1956 навчального року. Попереду — рік настійливої кропіткої роботи по оволодінню знаннями.

Після трудового дня студенти повинні вміти організувати собі культурний відпочинок. З цією метою культурно-масова комісія профкому організовує екскурсію на заводи, фабрики, в музеї, провадить культпоходи в театри та кіно.

Одним з цікавіших видів відпочинку студентів є робота в гуртках художньої самодіяльності. Тут студенти добре відпочивають і разом з тим одержують певні знання. При клубі Університету працюють такі гуртки: хорівий, вокальний, балетний, естрадно-драматичний, художнього читання, духового оркестру.

В минулому учбовому році агіткультбригада Університету двічі виїжджала в Близнюківський район Харківської області, де було дано 20 концертів в різних колгоспах. Глядачі тепло зустрічали виступи учасників агіткультбригади і дякували

за хороші концерти. Обком комсомолу відзначив хорошу роботу учасників художньої самодіяльності, нагородивши їх почесними грамотами.

В цьому учбовому році перед художньою самодіяльністю стоять нові завдання — підвищити рівень організації, поліпшити ідейність і якість репертуару, залучити в гуртки студентів перших курсів.

Необхідно відзначити, що з кожним роком збільшується база художньої самодіяльності. Так, в цьому році для хору і балету були придбані костюми на 57 тисяч карбованців. Правильно поєднувати навчання з участю в гуртках художньої самодіяльності — велике і почесне завдання. Обов'язок членів правління клубу та культорганізаторів факультетів провести велику пояснювальну роботу серед студентів по залученню їх в гуртки художньої самодіяльності.

У нас є всі умови для того, щоб створити чудову художню самодіяльність, гідну нашого орденоносного університету.

І. ГНІДАШ,
голова правління клубу.

Скарбниці культури нашого міста

29 вересня минуло 25 років з дня смерті великого російського художника І. Ю. Рєпіна.

Мистецтво Рєпіна, яке увібрало в себе кращі традиції російського мистецтва попередніх епох і яскраво відобразило передові демократичні ідеї свого часу, є гордістю нашого народу. Художник говорив: «Вірю... в життя

тріпотливе добром, правдою і простотою, а головне — свободою й боротьбою проти неправди, насильства, експлуатації і всіх забобів».

Свою глибоку ненависть до чорних сил реакції, свою полум'яну віру в торжество високих людських ідеалів він втілював в безсмертні художні образи.

Твори Рєпіна зберігаються в багатьох музеях нашої країни. Після музеїв Москви і Ленінграду Харківський державний музей образотворчого мистецтва володіє одним з крупніших зібрань робіт великого художника. В музеї знаходяться 16 творів живопису і графіки, більшість яких створена в період розквіту творчості майстра.

Два портрети: Т. П. Чаплигіна і С. Любицької написані у 1877 році на батьківщині художника в Чугуєві. В цих найбільш ранніх портретах вже виявилася чудова здібність Рєпіна передавати не тільки схожість рис обличчя, але й душевний світ, риси характеру, соціальні особливості зображеної людини.

Основне місце у зібранні музею посідає відома картина «Запорожці пишуть листа турецькому султанові» (1880—1893). Це другий варіант картини, яку передала Третьяковська галерея у 1932 році Харківському музею. Темою художнику послужив історичний епізод боротьби запорізьких козаків з іноземними загарбниками, що посягали на їх свободу і незалежність. Вільні козаки, на чолі зі своїм атаманом Іваном Дмитрійовичем Серго, відповіли глумливим листом на вимоги султана Магомета IV зкоритися йому.

ТВОРИ І. Ю. РЄПІНА В ХАРКІВСЬКОМУ МУЗЕЇ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Картина відображає групу козаків, що вигадують листа, повного зневаги і насмішок. Всі учасники сцени стають перед глядачем, як втілення сили, незламності і вільнолюбства нашого народу. Від них веє бодрістю і життєвою силою. Здорові тілом і духом, загартовані в боях, запорожці сповнені

чого південного степу, на фоні якого виступає мальовнича постать козака на коні. Два етюди з царських сановників до картини «Засідання Державної Ради» (1901 р.) свідчать про чудовий дар Рєпіна давати навіть в побіжному етюді глибоку соціально-загострену характеристику.

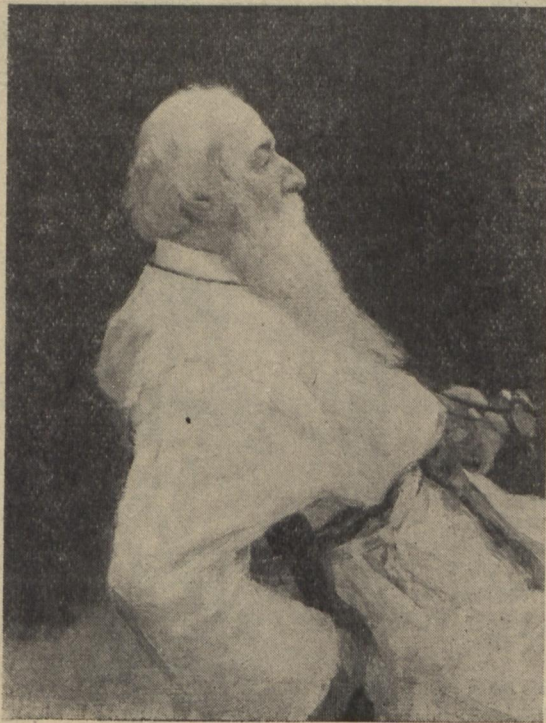
Зібрання живописних робіт в музеї доповнюють останні з трьох варіантів картини «Микола Мірлікійський зупиняє страту невинно осуджених» (1890 р.) і портрет Т. Л. Щепкіної-Куперник, виконаний Рєпіним вже на схилі років в 1914 році. Не дивлячись на трохи етюдний характер портрета, художник створив в ньому живий і зворушливий образ відомої поетеси і перекладачки.

Величезне місце в творчості Рєпіна посідають малюнки. У всіх малюнках великого художника, від самих побіжних начерків до закінчених робіт яскраво виражені основні риси, що характеризують його творчість: проникливу спостережливість, чудовий дар розкривати найскритіші тайники людської душі, велика любов до людини, нарешті, незвичайна правильність і ясність художнього образу. Про це яскраво свідчать і шість малюнків, що входять у зібрання музею. В основному це портрети, що відносяться до 90-х років, коли великий художник знаходився в розквіті творчих сил.

Портрети художника Н. І. Кравченка (1898 р.) генерала М. І. Драгомирова (1899 р.), жіночий портрет і ін. виконані з захоплюючою життєвістю, властивими Рєпіну в ці роки сміливими, вільними штрихами.

Зібрання творів великого художника в Харківському музеї заслужено користується широкою відомістю і любов'ю трудящих нашого міста.

Є. РАБИНОВИЧ, науковий співробітник Харківського державного музею образотворчого мистецтва.

На фото: Портрет Стасова роботи І. Ю. Рєпіна.

відваги, бойового завзяття та нестримних веселощів.

Могутнє життєтвердження почало рєпінської творчості з найбільшою яскравістю виражено як в ідейному змісті картини, так і в її яскравих, насичених фарбах. В музеї знаходиться один з кращих портретів Рєпіна, що відображає чудового діяча передової російської культури XIX віку художнього критика В. В. Стасова (1905 р.). З хвилюючою ширістю і глибокою повагою художник передав в ньому благородний образ натхненного борця за національне реалістичне мистецтво.

Великий інтерес являє соняшний етюд «Козак в степу» (1891 р.). Це один з рідких творів Рєпіна, в якому пейзаж грає головну роль. Художник створив в ньому яскравий хвилюючий образ палю.

нього образу. Про це яскраво свідчать і шість малюнків, що входять у зібрання музею.

В основному це портрети, що відносяться до 90-х років, коли великий художник знаходився в розквіті творчих сил.

Портрети художника Н. І. Кравченка (1898 р.) генерала М. І. Драгомирова (1899 р.), жіночий портрет і ін. виконані з захоплюючою життєвістю, властивими Рєпіну в ці роки сміливими, вільними штрихами.

Зібрання творів великого художника в Харківському музеї заслужено користується широкою відомістю і любов'ю трудящих нашого міста.

Є. РАБИНОВИЧ, науковий співробітник Харківського державного музею образотворчого мистецтва.

150 КІЛОМЕТРІВ ПО ДІНЦЮ

З рюкзаками за плечима, захопивши геодезичні інструменти, ми повільно просувалися по мальовничому побережжю Дінця. Зі мною йшли студенти історичного факультету Леонід Сотнік та Віталій Даниленко. Ми були дуже зацікавлені метою походу, бо вивчення пам'яток новокам'яного і бронзового віку в нашому університеті до цього не провадилося. Уважно оглядали ми кожний виступ берега, кожний піщаний горб. І наші зусилля не були марними. На південь від Змієва ми відкрили багаті знахідками селища давньої людини. Зупинившись на ночівлю в одному селі, ми довідалися, що населення, особливо молодь, дуже цікавиться стародавньою історією свого краю і бажало б послухати лекцію на цю тему.

Уважно слухають колгосп-
«СТАЛІНСЬКІ КАДРИ»

18 жовтня 1955 р. Стор. 4

ники нашу розповідь про походження людини і давнішні археологічні пам'ятки Харківщини. Питань багато, майже всі хочуть потримати в руках давній крем'яний ніж, крем'яну стрілу, поламки посуду, прикрашеного складним орнаментом. При цьому виявляється, що подібні нахідки були зроблені школярами в околицях села і нам охоче обіцяють показати і місце знахідок, і самі речі.

Ми на території стародавнього племені. Звичайно, зараз ми не бачимо жителів кам'яними вогнищами, глиняними стінами, ми не бачимо власними очима життя давніх мисливців, землеробів, тваринників. Перед нами частково зарослий бур'яном відкритий простір. Але і він багато говорить очам археолога. Воронкоподібні заглиблення у землі виявляються основою землянок, скопичення кусків кременю — залишками майстерні по виготовленню ножів, топорів, мотиг

та ін. Мешканцям селища необхідно було багато інструментів для землеробства, обробки зброї.

Ні одна знахідка не була піднята з землі без з'ясування того, чому вона лежить в тому або в іншому положенні, в тому або іншому зв'язку з певним шаром землі. Знявши точний план, захопивши зразки на-

хідок і ґрунту, ретельно відзначивши їх знаходження на плані, ми залишили обслідувану ділянку. На нашій маршрутній карті з'явилася крапка, що означає відкрите селище. Звичайно, остаточні міркування про життя давнього селища дадуть планові археологічні розкопки великої площі, але вже перший розвідувальний матеріал ле-

жить в рюкзаці і говорить сам за себе.

Особливо теплі зустрічі у нас зі школярами-краєзнавцями. Ми класифікуємо їх колекції, даємо багато різних вказівок по обробці матеріалу і збереженню археологічних пам'яток. Вони уважно і з повагою слухають нас — представників Харківського університету.

Але ось експедиція закінчена. Перед нами карта маршруту, який ми пройшли. Кількість обслідуваних селищ стародавньої людини перебільшує 50, з них знов відкрито не менш 20. Наприклад, тільки між Змієвим і Балаклеєю ми обдивилися 31 селище, з яких 12 до цього не були відомі.

Такі перші попередні підсумки нашої невеликої експедиції, завдання якої ми виконали, подолавши труднощі 150-кілометрового шляху.

Є. ПУЗАКОВ,
старший лаборант археологічного музею ХДУ.

Редактор Г. ПОПОВ.

На фото: Зняття плану селища давньої людини.